

ČESKÁ REPUBLIKA

**ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY**

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Jiřího Pally a soudců JUDr. Dagmar Nygrínové a Mgr. Aleše Roztočila v právní věci žalobce: **JUDr. Milan Usnul**, soudní exekutor, Exekutorský úřad pro Prahu 9, se sídlem Bryksova 763/46, Praha 9, zast. Mgr. Janem Válkem, advokátem, se sídlem Havlíčkova 1680/13, Praha 1, proti žalovanému: **Ministerstvo spravedlnosti**, se sídlem Vyšehradská 16, Praha 2, v řízení kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 10. 3. 2016, č. j. 11 A 76/2015 - 37,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II.** Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

Žalovaný přípisem ze dne 5. 3. 2015, č. j. MSP-28/2012-OSD-ENA/164, žalobci vytkl pochybení v exekučním řízení vedeném pod sp. zn. 098 EX 01096/11, a to na základě § 7a zákona č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád) a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů. Žalovaný sdělil žalobci: „Dle našeho zjištění jste mohl vyznačit doložku právní moci na usnesení o zastavení exekuce na č. l. 291 obledně výroku č. I. již ke datu 14. 1. 2015 a vydat a zaslat oznámení o skončení exekuce příslušným katastrálním úřadům bez zbytečného odkladu po jejím vyznačení, aby mohlo dojít ke deblokaci nemovitostí paní D. H. Právní moc jste obledně výroku č. I na usnesení o zastavení exekuce na č. l. 291 vyznačil až dne 11. 2. 2015. Oznámení o skončení exekuce jste vydal až dne 12. 2. 2015, Katastrálnímu pracovišti Praha bylo doručeno dne 13. 2. 2015, Katastrálnímu pracovišti Praha - východ bylo doručeno dne 13. 2. 2015, Katastrálnímu pracovišti Liberec bylo doručeno dne 13. 2. 2015 a Katastrálnímu pracovišti České Budějovice bylo doručeno dne 12. 2. 2015. Tímto postupem jste porušil ust. § 46 odst. 1 exekučního řádu postupovat rychle a účelně a dbát ochrany práv účastníků řízení a čl. 5 Pravidel profesionální etiky a soutěže soudních exekutorů postupovat svědomitě a pečlivě (usnesení Sněmu Exekutorské komory České republiky ze dne 28. února 2006).“

Městský soud v Praze rozsudkem ze dne 10. 3. 2016, č. j. 11 A 76/2015 - 37, zamítl žalobu proti udělení výtce. K námitce, že oprávnění i povinná podali proti usnesení o zastavení exekuce odvolání, a proto nebylo možné postupovat ve věci rychleji, v odůvodnění rozsudku soud připomněl, že oprávnění podali odvolání v poslední den lhůty, tj. dne 13. 1. 2015, a to pouze proti výrokům II a IV napadeného usnesení, tj. proti výrokům o nákladech exekučního řízení, nikoliv proti výroku I, jímž byla zastavena exekuce. Povinná se dopisem, který byl doručen žalobci již dne 29. 12. 2014, odvolala jen proti výrokům o nákladech řízení a odvolání stran zastavení exekuce se výslovně vzdala. V exekučním řízení se v souladu s ustanovením § 52 exekučního řádu přiměřeně aplikuje úprava obsažená v zákoně č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů. Podle ustanovení § 159 občanského soudního řádu je rozsudek v právní moci, jestliže se proti němu nelze odvolat. Vzhledem k tomu, že oprávnění nepodali odvolání proti výroku I napadeného usnesení ani v poslední den lhůty, tj. dne 13. 1. 2015, nabyl právní moci následující den, tj. 14. 1. 2015. Soud upozornil, že z § 205 odst. 4 občanského soudního řádu vyplývá, že rozsah, v němž je rozhodnutí napadeno, lze měnit nejpozději do uplynutí odvolací lhůty. Jakkoli tedy byla odvolání podaná účastníky v obou případech neúplná a jejich odůvodnění mělo být doplněno později, rozsah odvolání byl závazně vymezen v případě povinné již dnem, kdy se stran výroku o zastavení exekuce odvolání vzdala, tj. již dne 29. 12. 2014, a v případě oprávněných současně s uplynutím odvolací lhůty, tj. dne 13. 1. 2015. Jakékoli pozdější doplnění odvolání by již na právní moc prvního výroku nemohlo mít vliv, což mohl žalobce zjistit již dne 14. 1. 2015. Žalobce proto nebyl povinen vyčkat s vyznačením právní moci, až oprávnění doplní odvolání.

Soud přisvědčil tvrzení žalobce, že žádný právní ani stavovský předpis neupravuje lhůtu, ve které je exekutor povinen vyznačit právní moc usnesení. Prodlení předcházející vyznačení právní moci usnesení je však nutné posoudit podle § 46 odst. 1 exekučního řádu, to znamená v souvislosti s otázkou, zda žalobce jednal v souladu s povinností postupovat v exekuci rychle a účelně a zda při tom dbal ochrany práv účastníků řízení. Požadavek zákona na rychlost a na ochranu práv účastníků řízení vyplývá ze specifického charakteru exekuční činnosti, která bezprostředně a velmi závažně zasahuje do právní sféry povinných osob. Tyto požadavky vyjadřují princip přiměřenosti exekuce. Podstatou tohoto principu je povinnost exekutora, jakožto osoby uplatňující státní moc, zasahovat do práv účastníků řízení jen v nejnutnější míře a pouze po dobu nezbytnou pro dosažení účelu exekuční činnosti, to znamená nuceného vymožení povinnosti uložené exekučním titulem. Povinná v posuzovaném případě nemohla, v důsledku inhibitoria, nakládat se svými nemovitými věcmi. Příslušný soud však zrušil exekuční titul, žalobce poté pravomocně zastavil exekuční řízení a z § 46 odst. 1 exekučního řádu vyplývá, že měl bezodkladně vyznačit právní moc usnesení o zastavení exekuce, aby mohl bezprostředně odstranit procesní důsledky exekuce, respektive oznámit skončení exekuce dotčeným orgánům podle § 46 odst. 8 exekučního řádu. Pokud žalobce vyznačil právní moc usnesení o zastavení exekuce až dne 11. 2. 2015, tj. 27 dní po právní moci, nepovažuje ani soud takovou prodlevu za přiměřenou. Soud uzavřel, že žalobce bezdůvodně nejednal bez zbytečného odkladu, když právní moc usnesení o zastavení exekuce vyznačil až dne 11. 2. 2015, tj. 27 dní poté, co ve výroku I nabylo právní moci.

Soud konstatoval, že aplikace § 158 odst. 4 občanského soudního řádu, tj. lhůty k vyhotovení rozsudku, na posouzení prodlení při vyznačování právní moci, je zcela nepřipadná. Vyznačení právní moci je toliko úředním osvědčením právní skutečnosti. Svou povahou tak není soudním ani správním rozhodnutím, nýbrž úředním úkonem, na který sama zákonná procesní úprava občanského soudního řízení nepamatuje. Povinnost vyznačit právní moc vyplývá exekutorovi z § 23 odst. 1 vyhlášky č. 37/1992 Sb., o jednacím řádu pro okresní a krajské soudy. Vedle soudů postupuje podle tohoto právního předpisu rovněž exekutor (viz § 52 odst. 2

pokračování

exekučního řádu). I s poukazem na skutečnost, že je vyznačení právní moci upraveno pouze podzákoným právním předpisem, lze vyloučit, že by tento úkon mohl představovat procesní rozhodnutí. Námitku žalobce proto soud posoudil jako nedůvodnou.

Proti tomuto rozsudku podal žalobce (dále jen „stěžovatel“) včasnou kasační stížnost z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 písm. a) a d) s. ř. s.

V ní namítl, že zákon ani jiný právní předpis nestanoví lhůtu pro vyznačení právní moci, což ostatně připustil i soud v odůvodnění napadeného rozsudku. Žádný právní předpis rovněž nestanoví kritéria pro určení, jak dlouhou dobu prodlení při vyznačení právní moci lze akceptovat jako přiměřenou. Povinnost vyznačit právní moc je pro soudní exekutory ve smyslu § 52 odst. 2 exekučního řádu upravena v § 23 vyhlášky Ministerstva spravedlnosti č. 37/1992 Sb., o jednacím řádu pro okresní a krajské soudy. Podle prvního odstavce uvedeného ustanovení „[j]akmile soudce zjistí, že rozhodnutí nabylo právní moci, zaznamená to na vyhotoveném rozhodnutí založeném ve spise s uvedením dne, kdy nastala právní moc, a připojí svůj čitelný podpis a datum vyznačení. Nabylo-li rozhodnutí právní moci jen zčásti, je to nutno v zápisu přesně vyjádřit. Když byl podán návrh na doplnění rozsudku, není to na překážku tomu, aby byla vyznačena právní moc rozhodnutí.“ Podle druhého odstavce téhož ustanovení „[p]rávní moc může vyznačit i vyšší soudní úředník, justiční čekatel, asistent soudce a soudní tajemník v případech, kdy rozhodnutí vydal nebo kdy k tomu byl soudcem pověřen.“ Podle stěžovatele je zřejmé, že povinnost k vyznačení právní moci je vázána na subjektivní zjištění dotyčné osoby, která je k vyznačení právní moci povinna resp. oprávněna. K porušení povinnosti vyznačit právní moc tedy může dojít nejdříve v okamžiku, kdy se dotyčná osoba o nabytí právní moci skutečně dozví a nikoli, kdy se o tom dozvědět mohla. V takové situaci je třeba k posuzování, zda došlo k prodlení s plněním uvedené povinnosti, přistupovat zdrženlivě, transparentně s přihlédnutím ke všem relevantním skutečnostem. Soud ovšem zopakoval nezákonný názor žalovaného a bez dalšího vycházel z okamžiku, kdy nastala právní moc usnesení o zastavení exekuce, bez zohlednění okamžiku, kdy stěžovatel tuto skutečnost zjistil. Žalovaný ani soud se tímto hlediskem nijak nezabývali. Soud tak porušil právo stěžovatele na soudní ochranu podle § 36 Listiny základních práv a svobod.

Podle stěžovatele je z praktických důvodů zcela běžné, že soud, popřípadě notáři či exekutoři, přistupují k dalším úkonům, které mají být provedeny po marném uplynutí lhůty k podání opravného prostředku, s určitou časovou rezervou, a to proto, aby se ujistili, že opravný prostředek skutečně nebyl podán. Ostatně, vzhledem k množství práce a úkonů, které podléhají zákonem stanoveným lhůtám, exekutor nemůže zajistit vyznačení právní moci ihned poté, co nastane. V praxi probíhá ze strany příslušných pracovníků nejprve kontrola, zda byly splněny podmínky nabytí právní moci, a až následně jsou pravomocná rozhodnutí předkládána osobě oprávněné k vyznačení právní moci. Zákonodárce si byl náročnosti celého procesu vědom, a proto pro vyznačení právní moci žádnou konkrétní lhůtu nestanovil. Okamžik zjištění právní moci ve smyslu § 23 odst. 1 vyhlášky o jednacím řádu pro okresní a krajské soudy zpravidla následuje až několik pracovních dní po té, kdy rozhodnutí nabylo právní moci. Za obvyklou lhůtu k vyznačení doložky právní moci lze považovat 7 až 14 dní. Stěžovatel konstatoval, že právní moc usnesení o zastavení exekuce vyznačil 27 dní poté, co skutečně nastala, což nelze považovat za nepřiměřenou dobu, odůvodňující výtku žalovaného. Stěžovatel poukázal na to, že okresní soudy běžně vyznačují právní moc v exekučních věcech s dvou až tří měsíčním odstupem od doručení žádosti. Stěžovateli není znám jediný případ, kdy by byla soudci nebo jinému zaměstnanci soudu udělena jakákoli sankce za vyznačení právní moci s méně než šestiměsíčním prodlením.

Odůvodnění kasační stížností napadeného rozsudku je dle stěžovatele nepřezkoumatelné, nepřiléhavé a je projevem libovůle, neboť neobsahuje žádná kritéria, podle kterých soud posuzoval lhůtu 28 dnů. Soud rovněž neodkázal na jakoukoliv judikaturu, která by řešila

nepřiměřenost prodlení při vyznačení právní moci nepřesahující dobu jednoho měsíce. Stěžovatel konstatoval, že podle judikatury Nejvyššího správního soudu výtka představuje nejmírnější stupeň kárného postihu a že jej nelze bez relevantního důvodu a zákonné opory trestat, nadto za jednání, které nevybočuje z mezí soudní praxe a které nebývá sankcionováno. Uzavřel, že za nepřiměřenou lze považovat lhůtu, která překročí minimálně jeden měsíc, přičemž v případech, kdy doba pro vyznačení právní moci nepřekročí tři měsíce, nelze to považovat za jakkoli zásadní nedostatek v činnosti exekutora či soudu.

Vzhledem ke všem uvedeným závěrům stěžovatel navrhl, aby Nejvyšší správní soud zrušil rozsudek Městského soudu v Praze a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti shrnul průběh exekučního řízení a konstatoval, že oznámení o skončení exekuce bylo důležité pro deblokaci majetku povinné. K deblokaci však kvůli postupu stěžovatele mohlo dojít až měsíc poté, co byla exekuce pravomocně zastavena. Žalovaný doplnil, že exekuce byla zastavena na návrh povinné, s kterým oprávnění souhlasili. V předmětném exekučním řízení došlo ke zrušení exekučního titulu. Povinná již přípisem ze dne 27. 12. 2014 žádala soudního exekutora o odblokování majetku a později svou žádost zopakovala. Ve zbytku žalovaný zopakoval závěry soudu a navrhl, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost zamítl.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek v souladu s § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s., podle nichž byl vázán rozsahem a důvody, jež stěžovatel uplatnil v kasační stížnosti. Přitom neshledal vady uvedené v § 109 odst. 4 s. ř. s., k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti. V kasační stížnosti stěžovatel označil důvody podle § 103 odst. 1 písm. a) a d) s. ř. s.

Podle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. „[k]asační stížnost lze podat pouze z důvodu tvrzené nezákonnosti spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení.“ Nesprávné právní posouzení spočívá buď v tom, že na správně zjištěný skutkový stav je aplikován nesprávný právní názor, popř. je sice aplikován správný právní názor, ale tento je nesprávně vyložen.

Podle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. „[k]asační stížnost lze podat pouze z důvodu tvrzené nepřezkoumatelnosti spočívající v nesrozumitelnosti nebo nedostatku důvodů rozhodnutí, popřípadě v jiné vadě řízení před soudem, mohla-li mít taková vada za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé.“

Kasační stížnost není důvodná.

Stěžovateli lze podle Nejvyššího správního soudu přisvědčit, že právní řád neupravuje přesnou lhůtu, ve které je exekutor povinen zajistit vyznačení právní moci. Nyní posuzovaná věc však spočívá v otázce, zda stěžovatel při vyznačování právní moci postupoval v souladu s § 46 odst. 1 exekučního řádu, podle kterého „[e]xekutor postupuje v exekuci rychle a účelně; při tom dbá ochrany práv účastníků řízení i třetích osob dotčených jeho postupem.“ Skutečnost, že český právní řád nestanoví lhůtu pro vyznačení právní moci, ještě neznamená, že výše uvedené ustanovení na předmětnou procesní činnost nedopadá.

Nejvyšší správní soud přitom zdůrazňuje, že výtka, kterou žalovaný udělil stěžovateli, je nutné posuzovat v procesních souvislostech exekučního řízení, které bylo vedeno pod sp. zn. 098 EX 01096/11. Žalovaný stěžovateli vytkl, že v uvedeném exekučním řízení vyznačil právní moc na usnesení o zastavení exekuce až 11. 2. 2015, ačkoliv tak mohl učinit už 14. 1. 2015, tedy, že vyznačil právní moc až po uplynutí 27 dnů ode dne, kdy tak mohl učinit poprvé. Uvedené prodlení ovšem nenastalo v důsledku snížené četnosti spisových kontrol, způsobené pracovním zatížením, či v důsledku nepozornosti. Prodlení nastalo navzdory

pokračování

skutečnosti, že povinná dopisem ze dne 27. 1. 2015 požádala stěžovatele, aby vyznačil právní moc předmětného usnesení ve výroku o zastavení exekuce. Přitom stěžovateli sdělila, že oprávnění podali odvolání pouze ve výroku II a IV o náhradě nákladů exekučního řízení a výrok I tedy nabyl právní moci. Povinná vysvětlila, že účinky inhibitoria trvající i po pravomocném zrušení exekučního titulu vnímá jako výrazně negativní zásah do svých ústavně chráněných práv a svobod. Stěžovatel povinné odpověděl dne 30. 1. 2015 prostřednictvím exekutorského kandidáta Mgr. J. Z., že částečnou právní moc bude moci vyznačit, až oprávnění doplní své odvolání. Městský soud v Praze již stěžovateli vysvětlil, že právní názor jeho exekutorského kandidáta není v souladu s právní úpravou de lege lata, neboť podle § 55c odst. 5 exekučního řádu ve spojení s § 205 odst. 4 občanského soudního řádu je odvolatel oprávněn měnit rozsah odvolání pouze ve lhůtě pro jeho podání. Oprávněným uplynula lhůta k odvolání dne 13. 1. 2015, aniž by napadli první výrok předmětného usnesení. Výhrada oprávněných, že odvolání doplní do patnácti dnů, tedy v této souvislosti byla zcela irelevantní. Povinná se odvolání proti výroku I výslovně vzdala. Dne 14. 1. 2015 již proto stěžovateli nic nebránilo, aby ve výroku I usnesení o zastavení exekuce vyznačil právní moc. S těmito závěry Městského soudu v Praze se Nejvyšší správní soud ztotožnil, přičemž stěžovatel je v kasační stížnosti ani nezpochybnil.

Vzhledem k výše uvedeným skutečnostem jsou podle Nejvyššího správního soudu liché námitky stěžovatele o běžné, popřípadě odpovídající délce prodlení při vyznačování právní moci v případě jiných exekutorů, notářů, nebo soudních osob. Za těchto okolností je zcela irelevantní také námitka, že Městský soud v Praze opomněl otázku, kdy stěžovatel zjistil právní moc výroku I předmětného usnesení. Z korespondence mezi povinnou a stěžovatelem je totiž zřejmé, že stěžovatel si byl vědom všech skutečností, které v daném případě podmiňovaly být částečnou právní moc usnesení o zastavení exekuce, měl i pracovní kapacity na to, aby povinné odpověděl na její žádost a právní moc nevyznačil pouze proto, že nerespektoval platnou právní úpravu. Především tato skutečnost, v kombinaci s délkou prodlení, je stěžejní příčinou vytýkaného pochybení. Povinná požádala stěžovatele o vyznačení právní moci ve výroku I předmětného usnesení téměř dva týdny poté, co skutečně nabylo částečné právní moci. Vzhledem k tomu, že stěžovatel žádosti ani s tímto časovým odstupem nevyhověl a vzhledem k důvodům, které uvedl na podporu svého postupu, lze s jistotou uzavřít, že s vyznačením právní moci neprodleval z důvodu procesní opatrnosti pro případ, že by mu bylo dodatečně doručeno včasné odvolání, které v mezidobě přepravoval provozovatel poštovních služeb. I tato kasační námitka je tedy zjevně nedůvodná. Nadto, tvrzení stěžovatele, že právní moc nemůže vyznačit až do okamžiku, kdy oprávnění doplní odvolání, nelze považovat jen za odlišnou interpretaci právního ustanovení, tedy za legitimní, byť nesprávný, právní názor. Stěžovatel si jako profesionál v oblasti exekučního práva musel, nebo alespoň měl být vědom, že jeho tvrzení nemá žádný právní základ.

Podle Nejvyššího správního soudu je zřejmé, že stěžovatel v důsledku svého pochybení prodloužil působení negativních účinků exekučního řízení na povinnou, což znamená, že v rozporu s § 46 odst. 1 exekučního řádu nejednal rychle a účelně, přičemž nedbal práv povinné. Žalovaný byl oprávněn vytknout stěžovateli uvedené jednání podle § 7a exekučního řádu, neboť porušení § 46 odst. 1 téhož zákona představuje nedostatek v jeho činnosti.

Nejvyšší správní soud nepřisvědčil tvrzení stěžovatele, že rozsudek Městského soudu v Praze trpí nepřezkoumatelností, neboť neobsahuje žádná kritéria pro posouzení délky prodlení při vyznačování právní moci, a ani neodkazuje na žádnou judikaturu. Soud posuzoval výtku v kontextu procesních okolností exekučního řízení a dospěl k závěru, že stěžovateli nic nebránilo, aby vyznačil částečnou právní moc předmětného usnesení. Prodlení 27 dnů proto označil za nepřiměřené. Soud ovšem nestanovil obecnou lhůtu k vyznačení právní moci, a proto ani nemusel vysvětlit konkrétní kritéria, která by k takové lhůtě vedla. Ostatně stejná délka

prodlení by za jiných okolností ani nemusela být důvodem pro udělení výtky. Ani skutečnost, že soud neodůvodnil své právní závěry odkazem na judikaturu, popřípadě skutečnost, že žalovaný dosud nikomu nevytkl prodlení při vyznačování právní moci v obdobné délce, proto nezakládá nepřezkoumatelnost či nezákonnost napadeného rozsudku. Podstatné je, že soud vysvětlil, jaké okolnosti věci jej vedly k závěru, že stěžovatel porušil § 46 odst. 1 exekučního řádu a že toto porušení představuje nedostatek v činnosti exekutora ve smyslu § 7a téhož zákona. Nejvyšší správní soud přisvědčil stěžovateli, že podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 11. 2013, č. j. 14 Kse 5/2012 - 248, výtku představuje trest. Vzhledem k výše uvedenému však nepřisvědčil jeho závěru, že mu byl tento trest uložen bez relevantního důvodu a bez zákonné opory.

S ohledem na všechny shora uvedené skutečnosti dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji podle § 110 odst. 1 věty druhé s. ř. s. zamítl. O nákladech řízení o kasační stížnosti rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 120 a § 60 odst. 1 věty první s. ř. s., neboť neúspěšnému stěžovateli náhrada nákladů řízení nepřísluší a žalovanému v souvislosti s řízením o kasační stížnosti žádné náklady nad rámec jeho běžné úřední činnosti nevznikly.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 4. května 2016

JUDr. Jíří Palla
předseda senátu